

## ***Internationalisering: modegril of nieuw pedagogisch concept?***

Wegbereider op het vlak van doorgedreven internationalisering in Leuven is het Miniemeninstituut, secundaire school voor handel, toerisme en informatica. Al meer dan tien jaar is een groep leerkrachten in de weer om leerlingen realistisch, praktisch en zinvol onderwijs te geven tegen een internationale achtergrond. En het aantal leerkrachten en vakwerkgroepen stijgt elk jaar.

Een leerling is meer dan een hoofd alleen. Internationalisering is een breed begrip en hieronder vallen sinds het begin van de internationale activiteiten in het Miniemeninstituut al tientallen initiatieven. Leerlingen doen ook buiten de schoolmuren klassikale ervaringen op en projectweken zoals de Europaklassen in Alden-Biesen en Tilff (projecten in het kader van de geïntegreerde proef met een school uit Keulen (Duitsland) en Bulle (Zwitserland)) en projectreizen naar Polen, Frankrijk, Italië, Turkije en Duitsland zijn daar mooie voorbeelden van.

Zo is het Miniemeninstituut in 2009 samen met partners uit Italië en Turkije aan het Comeniusverhaal begonnen. Het centrale thema was hierbij een onderzoek naar de vrijetijdsbesteding van jongeren. Een jaar later werd een samenwerking opgericht rond het thema ecotoerisme. Samen met scholen in Duitsland en Frankrijk hebben leerlingen en leerkrachten samen een “groene reisgids” samengesteld die de mogelijkheden van duurzaam toerisme in de partnerstreken in de kijker zette. Uit deze samenwerkingen vloeide bovendien een individuele leerlingmobiliteit voort waarbij drie leerlingen van het vijfde jaar een trimester in Bretagne naar school gingen en twee leerlingen drie maanden in Zuid-Italië. Deze leerlingen volgden er na een grondige (taal)voorbereiding een individueel aangepast programma met een combinatie van zelfstandig leren, afstandsonderwijs, taken met oplossingsleutel en vakken in de partnerschool (inderdaad in het Frans of Italiaans). Dat dit project heel wat flexibiliteit van zowel leerlingen als leerkrachten vereiste, spreekt voor zich.

Een internationaal project – met alle vereiste inspanningen van dien – is per definitie een professionaliserend project voor pedagogisch personeel, maar dan moet dat personeel uiteraard openstaan voor de voordelen die zo'n project op lange termijn biedt en moet het personeel ook meegaan in een meerjarenproject met het oog op de implementatie van projectresultaten. Begeesting staat hierbij voorop en het overbrengen van dit enthousiasme in de klas, zorgt voor een beter en aangenamer werk- en studieklimaat. Uiteraard gebeurt dit niet van de ene dag op de andere en moeten initiatiefnemers en directie zeer goed op elkaar afgestemd zijn op het vlak van de praktische organisatie. De impact op de organisatie van bijv. de ontvangst van buitenlandse delegaties, uitstappen, gezamenlijk projectwerk, klasbezoeken en evaluatiemomenten kan best groot zijn en vereist goede afspraken en zelfs dan nog een zekere mate van flexibiliteit om te kunnen inspelen op onverwachte gebeurtenissen. Een internationaal project, ongeacht de omvang, is duidelijk voelbaar aanwezig in de school, ook bij de leerkrachten en leerlingen die niet rechtstreeks bij een project betrokken zijn. Er is namelijk altijd wel iemand die de gevolgen draagt van vervangingen en gewijzigde uren. Daar mogen we zeker niet blind voor zijn.

Ondanks deze valkuilen, blijft het belangrijk om de voordelen van internationaal werken in de kijker te plaatsen. Het is een manier van lesgeven die het mogelijk maakt om de internationale, meertalige werkelijkheid van alle dag in de klas binnen te halen. Actief probleemoplossend meedenken, op een genuanceerde manier een mening geven en andere standpunten leren begrijpen: daar is het ons om te doen als we leerlingen uit hun comfortzone halen en met buitenlandse leeftijdsgenoten in contact brengen. Het zijn de leerlingen die schrijven, reageren, telefoneren, interactief spreken en presenteren in meerdere talen. Lesgeven wordt hierdoor minder klassiek en dat betekent voor een stuk ook de oude methodes loslaten en jezelf als leerkracht continu heruitvinden. Internationaal projectmatig lesgeven is een beetje boetseren, modelleren en bijvlijen, tot het goed zit.

In de betrokken klassen is het energieke resultaat van de internationale projecten duidelijk merkbaar. Dit kan echter enkel naar alle leerlingen worden doorgetrokken als ook alle leerkrachten meegaan in een positieve sfeer van professionalisering en van motivering van de leerlingen door hen te doen inzien dat een internationaal project juist dient om theoretische kennis om te zetten in de praktijk en te werken aan de zgn. soft skills waaraan in de klas vaak te weinig kan worden gewerkt. Het gaat hierbij om niet altijd makkelijk meetbare vaardigheden zoals burgerzin, Europabewustwording, interculturele bagage, enthousiasme om te leren en om sociale vaardigheden zoals beleefdheid, etiquette, begrip tonen, relativeren, leren omgaan met kritiek, leren uit fouten en zich optrekken aan succesbelevingen. Bovendien krijgen leerlingen een bredere kijk op hun studie- en beroepsperspectieven en scherpen ze hun (zelf)reflexievermogen aan. Dit laatste geldt zeker ook voor de leerkrachten die door de projectwerking ook beter gaan samenwerken, wat uiteindelijk leidt tot een betere groepsdynamiek op school.

Zo heeft Comenius voor groeiende interesse gezorgd bij collega's en leerlingen die meer en meer vragen naar de mogelijkheden die er voor hen zijn om zich bij te scholen in het buitenland, bijkomende ervaring op te doen (via studiereizen, schaduwjobs, stage, cursussen,...) en bij te leren. Voor de komende twee jaar is een stageproject (sleutelactie 1 binnen Erasmus+) voor leerlingen informatica, office en retail met een hogeschool in Burgos (Spanje) aangevraagd met daaraan gekoppeld ook de mogelijkheid voor leerkrachten en ondersteunend personeel om via een zogenaamde leermobiliteit van één of meerdere weken werkervaring op te doen.

Maar er staat niet alleen een stageproject op stapel. Ook de richting toerisme bekijkt de mogelijkheden om binnen Key Action 2 een schoolpartnerschap op te zetten met een coördinerende school in Derbyshire (Groot-Brittannië) en de vakgroep wetenschappen bestudeert een projectvoorstel uit het Franse overzeese gebied Ile de Réunion.

Het project met de grootste impact op de school is echter het project "Ready to read me?" dat gegroeid is uit een tweelandenproject België-Polen. In dit project onderzochten we in 5 en 6 secretariaat-talen het leesgedrag van jongeren en hebben we samen met de Poolse leerlingen 8 verhalen van Oscar Wilde in stripverhaalvorm bewerkt. Geïnspireerd op dit Comeniusproject ondergaat de richting ST volgend jaar echter een hele gedaanteverwisseling. Een cluster van 5 uur projectmanagement (secretariaat), 2 uur bedrijfsbeheer en in totaal 15 uur talen garandeert dat we het vijfde jaar Internationaal Projectmanagement (IPM) kunnen uitbouwen tot de draaischijf van een nieuw "Erasmus+ schoolpartnerschap" met partners uit Noorwegen, Spanje, Duitsland, Slovenië, Turkije, Ierland en Italië. Onze leerlingen zullen in de praktijk met hun leeftijdsgenoten uit deze landen samen een stripverhalenbundel maken gebaseerd op lokale personages zoals "de Witte van Zichem" en ook leren hoe ze een internationaal project van dit niveau financieel, juridisch en organisatorisch moeten beheren. Op schoolniveau werken de leerkrachten en directies dan weer een aan een gemeenschappelijk taalbeleid met leesvaardigheid en leesplezier als speerpunten.

De toekomstmogelijkheden voor scholen liggen vanaf schooljaar 2014 inderdaad binnen Erasmus+, het nieuwe onderwijsprogramma van de Europese Commissie. Scholen gaan voortaan uit van hun eigen noden zoals de uitbouw van een gestructureerd taalbeleid, een betere vakgroepwerking of juistere instroom van leerlingen in de voor hen meest geschikte richting. Zo heeft internationalisering in het Miniemeninstituut de aanzet gegeven tot toekomstgerichte communicatie tussen leerkrachten en directie, vakoverstijgende initiatieven om buitenlandse leermobiliteiten en stages mogelijk te maken en heeft het ook tot expertise geleid die andere scholen inspireert.

Want later komen onze leerlingen terecht in een meertalige, interculturele en economische samenleving. Daarop moeten we onze leerlingen toch voorbereiden?! Doen we dit dan best binnen de vier muren van ons klaslokaal? In het Miniemeninstituut zijn we ervan overtuigd dat we onze leerlingen buiten de klas minstens evenveel moeten aanleren als erbinnen, met een nobel doel voor ogen: samen meer inzicht verwerven, meer te weten komen, meer vragen beantwoorden, meer meningen vormen en oplossingen bedenken.

Internationalisering is bijgevolg geen modegril maar een wegbereider voor een constant denkproces in de optimalisering en professionalisering van onze didactische opdracht; een katalysator voor de school dankzij voorbeelden en ideeën uit scholen uit heel Europa: spieken bij de burens loont dus zeker.

Nuttige links:

[www.miniemeninstituut.be](http://www.miniemeninstituut.be)

[www.miniemeninsituut.eu](http://www.miniemeninsituut.eu) (Engels)

[www.ready-to-read-me.eu](http://www.ready-to-read-me.eu) (Engels)

[www.striptideidentity.eu](http://www.striptideidentity.eu) (Engels)

<http://molan.elsner-elsner-hosting.de/blog/page/3/> (Engels):

- [Internationalisation and secondary schools: interview part I](#)
- [Internationalisation and secondary schools: interview part II](#)
- [Internationalisation and secondary schools: interview part III](#)